

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ.....เมืองอุบลฯ..... จังหวัด.....อุบลราชธานี.....
ข้อมูล ณ วันที่...๖.....เดือน...สิงหาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

=====

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นานสมัย สบายใจ.....
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๙๕ หมู่ ๔ บ้านจานไธล ตำบลหนองขอน อำเภอเมืองอุบลฯ จ.อุบลฯ.....
โทรศัพท์ ๐๘๑๔๓๔๑๔๓๓..... Facebook สมัย สบายใจ..... Line
เกิด พ.ศ. ๒๕๐๘ ปัจจุบันอายุ ๖๐ ปี
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ป โท.....
สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.....
คณะ/สาขาวิชา การบริหารการพัฒนาท้องถิ่น.....
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....ค้าขาย.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๖๐,๐๐๐..... บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ข้าว.....
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
...แปลงเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ จำนวน ๑ ไร่ ๒ งาน.....
.....
.....
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน....๘.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
๑. ดินและปุ๋ย
 ๒. ผลิตภัณฑ์ชีวภัณฑ์
 ๓. เศรษฐกิจพอเพียง
 ๔. ประมง
 ๕. ปศุสัตว์
 ๖. แปรรูปข้าว
 ๗. ผลิตภัณฑ์พันธุ์ข้าว
 ๘. ลดต้นทุนการผลิต (แทนแดง หนองBS)

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน..หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- เศรษฐกิจพอเพียง
- ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ...๔..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- ประมง
- ปศุสัตว์
- พัฒนาที่ดิน
- กรมวิชาการ

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- การผลิตอาหารสัตว์
- การขยายตลาดข้าว

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

- ผลิตข้าวครบวงจร

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

-มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานด้านการเกษตร โดยเฉพาะแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ทั้งระดับจังหวัดและระดับตำบล โดยการให้ข้อมูล การปรึกษาหารือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และลงมือจัดทำแผนอย่างจริงจัง

-แผนการขับเคลื่อน ศพก.ระดับจังหวัด ได้ร่วมกันกำหนดพื้นที่และชนิดพันธุ์ที่จะผลิต นอกเหนือจากผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ก็จะมีผลิตกิ่งพันธุ์ , เมล็ดพันธุ์ถั่วต่างๆ และได้มีแผนว่าจะต้องมีกระสอบบรรจุ มีแบรนด์ เป็นของจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

-ในระดับอำเภอ จะมีการพูดคุยและมีการประชุมจัดทำแผนการขับเคลื่อนการเกษตร โดยมีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ออม. เกษตรกรต้นแบบ และเครือข่าย ศพก.ทุกตำบล ร่วมจัดทำแผน

-ในระดับจังหวัด มีการประชุมจัดทำแผน ศพก.ระดับจังหวัด โดยการประชุม ศพก.เครือข่ายทั้ง ๒๕ อำเภอ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงาน ศพก.

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

-การขาดแรงงานและการลดต้นทุน

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

-การเพิ่มมูลค่าผลผลิต และการลดต้นทุนการผลิต

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- ใช้เครื่องมือ เช่นรถไถ รถพ่วง เครื่องเป่า ลดต้นทุน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การใช้เครื่องหยอดเมล็ดข้าว ตีตรถไถ ประยุกต์ใช้โดยการหยอดพร้อมกับปั่นไปด้วย

๓) อธิบายขั้นตอนการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- วิเคราะห์ดินบ้างแต่ไม่ได้ใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ ส่วนมากจะปรับปรุงดินโดยการไถกลบตอซัง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ..ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๓๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒) ..ชา..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๐ กอ.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) ..ตะไคร้..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๐ กอ.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ..ปลาทั่วไป..... จำนวน.....๑ บ่อ.....(หน่วย.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)วัว..... จำนวน.....๑๐.....(ตัว)

๓.๒)ไก่..... จำนวน.....๖๐..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)มะม่วง..... จำนวน.....๓๐ ต้น.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า..ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)ข้าว..... เป็นเงิน.....๒,๖๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒) เป็นเงิน.....บาท/ไร่

๑.๓) เป็นเงิน.....บาท/ไร่

๑.๔) เป็นเงิน.....บาท/ไร่

๑.๕) เป็นเงิน.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๒,๖๐๐.....บาท/ไร่

รายได้๖,๐๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าว ปลาร้า.....

เฉลี่ยรายได้วันละ...๓๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ปาล์ม.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ...๕๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....แปรรูปข้าว.....พืชผัก.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ...๖๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ขายข้าวเปลือก.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ...๒๐,๐๐๐...บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- เกิดรายได้เพิ่ม ยึดเป็นอาชีพ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิต และลดต้นทุนการผลิตได้

- สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรทั่วไป ปรับใช้ในกิจกรรมของตนเองได้

- สามารถรวบรวมผลผลิตในชุมชนเพื่อจำหน่าย ให้เกษตรกรในชุมชนมีรายได้เพิ่ม

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- ใช้โซลาเซลล์ ในการทำกิจกรรมต่างๆ ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยการทำการเกษตรแม่นยำ
- ทำการเกษตรโดยยึดหลักการBCG เช่นการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเพิ่มมูลค่าอย่างยั่งยืน
- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การหมุนเวียนใช้ซ้ำและลดของเสีย และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- การปลูกพืชคลุมดิน
- การทำปุ๋ยหมัก การใช้พลังงานแสงอาทิตย์
- การหมุนเวียนการใช้ทรัพยากร เช่น การใช้น้ำ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ และสามารถจำหน่ายได้เป็นจำนวนมาก ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายในการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ได้ทั่วทั้งจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดใกล้เคียง
- สามารถจำหน่ายการแปรรูปข้าวได้ตลอดทั้งปี และมีช่องทางการตลาดที่หลากหลาย และสามารถเชื่อมโยงการตลาดได้ทั้งในจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดใกล้เคียง

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ในทุกฐานความรู้

๑. ดินและปุ๋ย

๒. ผลิตสารชีวภัณฑ์

๓. เศรษฐกิจพอเพียง

๔. ประมง

๕. ปศุสัตว์

๖. แปรรูปข้าว

๗. ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

๘. ลดต้นทุนการผลิต (ແໜແດງ ພື້ນຜູ້)

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

-ให้ความรู้และให้คำปรึกษา ด้านการเกษตร เรื่องโรคแมลง ตลอดจนการใช้เครื่องจักรกล

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- มีบริการอินเทอร์เน็ตฟรี ณ ที่ทำการ ศพก.
- มีสถานที่จัดอบรม ประชุม และศึกษาดูงาน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

มีช่องทางในการขยายผลทางออนไลน์ เช่น เฟสบุค ติ๊กตอค ไลน์

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- ร่วมประชุมจัดทำแผนกับชุมชน และประชุมทำแผนการผลิตเมล็ดพันธุ์กับเครือข่าย ศพก.ระดับจังหวัด

๔.๑.๘ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- มีบทบาทในการจัดทำแผนการผลิต และการพัฒนาการผลิตข้าวแบบครบวงจร
- สามารถให้ความรู้ด้านการเกษตรได้ในทุกสถานการณ์ และสามารถเป็นจุดเรียนรู้ให้กับเกษตรกรทั่วไปได้

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- เป็นฐานความรู้ด้านการเกษตร และใช้ความรู้ความสามารถในการเป็น ศพก.หลักของอำเภอเมืองฯร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรของตำบลหนองซอนและในชุมชนใกล้เคียง

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

- ๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ
 - ได้รับการยอมรับจากชุมชนโดยไม่มีตำแหน่งอย่างเป็นทางการ และเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำการเกษตรและการมีความรู้ทักษะด้านการเกษตร เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับชุมชน
- ๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม
 - สละเวลา แรงงาน ในการถ่ายทอดความรู้ แบ่งปันเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และร่วมกับชุมชนปลูกต้นไม้ และเก็บเกี่ยวผลผลิตในโอกาสต่างๆ
 - สละผลประโยชน์ทางการตลาด โดยการรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรของชุมชนจำหน่ายในช่องทางการตลาด

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

- ลงมือทำแล้วเรียนรู้เมื่อพบเจอปัญหา นำมาแก้ไขและเป็นองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอดต่อไป
- ชยัน อดทน ลงมือทำอย่างสม่ำเสมอ
- ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- ๑.นางอุไรวรรณ ภูมิชัยสุวรรณ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- ๒.นางสุดารัตน์ อภัยโคตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- ๓.นางสาวเยาวนาถ หาดคำ หาญชูวงศ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- ๔.นางพวงแก้ว พิมพ์กุล ศพก.เครือข่ายตำบลหนองซอน

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- เครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก
- โทรศัพท์มือถือ และแอปพลิเคชันต่างๆ
- กระดาน ปากกา ดินสอ อุปกรณ์เครื่องเขียน
- การพูดคุย สัมภาษณ์ และศึกษาดูงานในสถานที่จริง
- สอบถามเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ไม่มี

ภาพประกอบการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

